

456. 1.

KONINKLIJKE BOODSCHAP.

Aan

de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Wij bieden U hiernevens ter overweging aan een ontwerp van wet houdende naturalisatie van *Franz Arenz* en 19 anderen.

De toelichtende memorie (en bijlagen), die het wetsontwerp vergezelt, bevat de gronden, waarop het rust.

En hiermede bevelen Wij U in Godes heilige bescherming, het Loo, den 21 Juni 1939.

WILHELMINA.

456. 2.

ONTWERP VAN WET.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, saluut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat er aanleiding is tot naturalisatie van *Franz Arenz* en 19 anderen, die aan Ons het verzoek daartoe hebben gedaan, met overlegging — wat betreft den in artikel 2 genoemde voor zooveel doenlijk — van de bewijsstukken, bedoeld in artikel 3 der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* no. 268), op het Nederlanderschap en het ingezetenschap, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 15 December 1938 (*Staatsblad* no. 204);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel 1.

De hoedanigheid van Nederlander wordt bij deze verleend aan:

- 1°. *Franz Arenz*, geboren te *Essen* (Duitschland) den 12 November 1907, landbouwersknecht, wonende te *Munstergeleen*, provincie *Limburg*;
- 2°. *Johann Joseph Bechholz*, geboren te *Aken* (Duitschland) den 28 September 1898, electro-monteur, wonende te *Eggelshoven*, provincie *Limburg*;
- 3°. *Karl-Heinz Bernhard Waldemar Bormann*, geboren te *Loschwitz* (Duitschland) den 4 November 1911, winkelier, wonende te *Amsterdam*, provincie *Noordholland*;
- 4°. *Severin Falter*, geboren te *Commerscheidt, Schmidt* (Duitschland) den 3 Juli 1893, Roomsche-Katholiek priester, wonende te *Grave*, provincie *Noordbrabant*;
- 5°. *Theodor Hoffmann*, geboren te *Bönnighardt-Veen, Alpen* (Duitschland) den 1 November 1901, landbouwer, wonende te *Venlo*, provincie *Limburg*;
- 6°. *Wilhelm Hoffmann*, geboren te *Bönnighardt-Veen, Alpen* (Duitschland) den 18 Maart 1909, landbouwer, wonende te *Venlo*, provincie *Limburg*;
- 7°. *Elfriede Höhn*, geboren te *Bonn* (Duitschland) den 27 Juni 1915, dienstbode, wonende te *Amsterdam*, provincie *Noordholland*;
- 8°. *Karl Klug*, geboren te *Obergodrisch* (Duitschland) den 20 December 1897, kellner, wonende te *Rotterdam*, provincie *Zuidholland*;

Handelingen der Staten-Generaal. Bijlagen. 1938—1939.

- 9°. *Max Ernst Kornmann*, geboren te *Eisenberg* (Duitschland) den 25 November 1887, hoofdagent van politie 1e klasse, wonende te *Blitar* (Nederlandsch-Indië);
- 10°. *Josephine Kösters*, geboren te *Gildehaus* (Duitschland) den 27 October 1896, huisbewaarster, wonende te *Rotterdam*, provincie *Zuidholland*;
- 11°. *Oskar Emil Möllering*, geboren te *Weenen* (Duitschland) den 18 September 1908, landbouwer, wonende te *Nijkerk*, provincie *Gelderland*;
- 12°. *François Joseph Marie Pierre Offermans*, geboren te *Warsage* (België) den 30 Januari 1913, zuivelhandelaar, wonende te *Kerkrade*, provincie *Limburg*;
- 13°. *Lothar Martin Wilhelm Randel*, geboren te *Hamburg* (Duitschland) den 11 Maart 1903, handelsemployé, wonende te *Bandoeng* (Nederlandsch-Indië);
- 14°. *Regina Sophia Genoveva Iadwiga Geraldini de Saint-Obin*, geboren te *Groningen* (Groningen) den 5 Februari 1915, schrijfster bij een academisch laboratorium, wonende te *Groningen*, provincie *Groningen*;
- 15°. *Paul Hugo Max Schilling*, geboren te *Hagen* (Duitschland) den 7 September 1897, monteur, wonende te *Goirle*, provincie *Noordbrabant*;
- 16°. *Hermanns Wilhelm Schröder*, geboren te *Londen* (Engeland) den 7 Augustus 1892, kellner, wonende te *Amsterdam*, provincie *Noordholland*;
- 17°. *Arthur Willi Stadelmaier*, geboren te *Pforzheim* (Duitschland) den 4 November 1901, koopman, wonende te *Nijmegen*, provincie *Gelderland*;
- 18°. *Tibor Béla Udvardy*, geboren te *Boedapest* (Hongarij) den 13 Augustus 1909, zonder beroep, wonende te *Voorburg*, provincie *Zuidholland*;
- 19°. *Mathias Joseph Willems*, geboren te *Kerkrade* (Limburg) den 19 Juli 1903, mijnwerker, wonende te *Kerkrade*, provincie *Limburg*.

Artikel 2.

Met afwijking van het bepaalde bij artikel 3, vierde lid, onder 3°, der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* no. 268), op het Nederlanderschap en het ingezetenschap, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 15 December 1938 (*Staatsblad* no. 204), wordt bij deze de hoedanigheid van Nederlander verleend aan *Franziskus Johannes Antonius Terhorst*, geboren te *Wisch* (Gelderland) den 14 October 1895, stafmuzikant, wonende te 's *Gravenhage*, provincie *Zuidholland*.

Artikel 3.

Deze wet treedt in werking met ingang van den dag na dien harer afkondiging.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

De Minister van Justitie,

456. 3.

MEMORIE VAN TOELICHTING.

Onder verwijzing voor het overige naar de ingewonnen ambtsberichten ¹⁾ ten aanzien van de verzoeken om naturalisatie van *FRANZ ARENZ* en 19 anderen moge de ondergeteekende het volgende aantekenen.

¹⁾ Zijn met de overige bij deze Memorie van Toelichting overgelegde stukken nedergelegd ter griffie, ter inzage van de leden.

De verzoeker, genoemd in artikel 1 onder 1°., geboren te Essen (Duitschland), is in Juli 1922 als veertienjarige wees bij Nederlandsche landbouwers opgenomen. Hij is Nederland als zijn vaderland gaan beschouwen. Werkzaam in het landbouwbedrijf van zijn pleegvaders, heeft hij een bestaan.

De in artikel 1 onder 2°. genoemde verzoeker, geboren te Aken (Duitschland), heeft zich in December 1923 blijvend in Nederland gevestigd. Hij is gehuwd met een oorspronkelijk Nederlandsche vrouw en gevoelt zich hier te lande door langdurig verblijf thuis. Als electro-monteur bij een mijnbedrijf voorziet hij in eigen onderhoud en in dat van zijn echtgenoot.

De in artikel 1 onder 3°. genoemde verzoeker, geboren te Loschwitz (Duitschland), kwam in 1922, tien jaar oud, naar Nederland. Hij bezocht Nederlandsche scholen. Zijn vrouw bezat vóór het huwelijk de Nederlandsche nationaliteit; zijn kind is in Nederland geboren. Hij is ingeburgerd. Een zuster verkreeg het Nederlanderschap door huwelijk. Hij drijft voor eigen rekening een zaak in aquaria en visscherij-artikelen, hetgeen hem en zijn gezin een bestaan oplevert.

De verzoeker, genoemd in artikel 1 onder 4°., geboren te Commerscheidt, Schmidt (Duitschland), is sedert Januari 1932 onafgebroken in Nederland woonachtig, na er reeds vroeger gedurende ongeveer zes jaar te hebben verbleven. Hij is overste van een klooster te Grave.

De in artikel 1 onder 5°. genoemde, in Duitschland geboren verzoeker, kwam in October 1912 met zijn ouders naar Nederland, waar hij sindsdien onafgebroken heeft gewoond. Hij kan als ingeburgerd worden beschouwd. Hij exploiteert met zijn broers en zusters een boerderij, welke het eigendom is van de familie.

Voor den in artikel 1 onder 6°. genoemde, broeder van den vorigen verzoeker, geldt hetzelfde als hierboven met betrekking tot dezen laatste is vermeld.

De verzoekster, genoemd in artikel 1 onder 7°., geboren te Bonn (Duitschland), werd in October 1918, drie jaar oud, opgenomen in een Nederlandsch gezin. Zij bezocht een Nederlandsche school en gevoelt zich Nederlandsche. Als dienstbode heeft zij een bestaan.

De verzoeker, genoemd in artikel 1 onder 8°., geboren te Obergodrisch (Duitschland), is sedert Januari 1923 in Nederland gevestigd. Uit zijn huwelijk met een van oorsprong Nederlandsche vrouw zijn hier te lande drie kinderen geboren, die een Nederlandsche opvoeding ontvangen. Hij kan als ingeburgerd worden beschouwd. Een zuster is gehuwd met een Nederlander. Als kellner voorziet hij in het onderhoud van zich en de zijnen.

De staatlooze verzoeker, genoemd in artikel 1 onder 9°., is geboren te Eisenberg (Duitschland). Hij kwam in 1913 naar Nederland, waar hij dienst nam in het Indische leger. Kort daarop vertrok hij naar Nederlandsch-Indië. Na afloop van zijn dienstverband werd hij te Batavia aangesteld als politie-ambtenaar. Thans is hij als hoofdagent der 1ste klasse bij de veldpolitie werkzaam en voorziet aldus in het onderhoud van zich, zijn echtgenoot en zijn beide in Nederlandsch-Indië geboren kinderen.

De in artikel 1 onder 10°. genoemde is geboren te Gildehaus (Duitschland). Sedert Maart 1923 is zij duurzaam in Nederland gevestigd. Zij gevoelt zich ingeburgerd en is voornemens hier te lande te blijven wonen. Een zuster is met een Nederlander gehuwd. Als huisbewaarster voorziet verzoekster in haar onderhoud.

De in artikel 1 onder 11°. genoemde, geboren te Weenen (Duitschland), kwam in 1923 voorgoed naar Nederland, na er reeds vroeger als Oostenrijksch pleegkind te hebben verbleven. Hij gevoelt zich in Nederland thuis. Als landbouwer heeft hij een bestaan.

De verzoeker, genoemd in artikel 1 onder 12°., is geboren te Warsage (België) uit Deutsche ouders. Hij kwam in 1918 naar Nederland en is er blijven wonen. Hij bezocht Nederlandsche scholen en is thans werkzaam in den zuivelhandel van zijn vader.

De in artikel 1 onder 13°. genoemde verzoeker is sedert Juli 1927 in Nederlandsch-Indië gevestigd. Zijn kind is aldaar geboren. Een broeder is bereids tot Nederlander genaturaliseerd. Werkzaam als employé op een van de Indische kantoren van een te Amsterdam gevestigde handelsvereniging, voorziet hij in eigen onderhoud en in dat van zijn gezin.

De verzoekster, genoemd in artikel 1 onder 14°., van Fransche nationaliteit, is hier te lande geboren. Zij heeft steeds in Nederland gewoond, genoot een Nederlandsche opvoeding en werd tot onderwijzeres opgeleid. Als schrijfster aan het histologisch laboratorium der Rijksuniversiteit te Groningen heeft zij een bestaan.

De in artikel 1 onder 15°. genoemde, geboren te Hagen (Duitschland), is sedert September 1920 in Nederland gevestigd. Hij is gehuwd met een vóór het huwelijk Nederlandsche vrouw en gevoelt zich ingeburgerd. Hij is als monteur werkzaam op een textielfabriek.

De in artikel 1 onder 16°. genoemde is te Londen geboren als zoon van een vader van Deutsche en een moeder van Nederlandsche herkomst. Hij kwam in 1892, eenige maanden oud, met zijn ouders naar Nederland. Behoudens eenige korte onderbrekingen, gedurende welken tijd hij in het buitenland werkzaam was, heeft hij steeds in Nederland gewoond. Hij is in tweeden echt gehuwd met een van oorsprong Nederlandsche vrouw. Uit zijn eerste huwelijk werd hier te lande een dochter geboren. Een zuster is met een Nederlander gehuwd. Hij kan geacht worden in geest en leven een Nederlander te zijn. Werkzaam als kellner voorziet hij in het onderhoud van zich en de zijnen.

De in artikel 1 onder 17°. genoemde, geboren te Pforzheim (Duitschland) heeft zich in September 1930 in Nederland gevestigd. Reeds voordien verbleef hij gedurende verscheidene jaren hier te lande. Een van zijn beide kinderen is in Nederland geboren. Hij gevoelt zich tot Nederland aangetrokken. Hij drijft een zaak in kerkelijke kunst en tevens een grossierderij in dameshandwerken, welke zaken hem en zijn gezin een voldoende bestaan opleveren.

De verzoeker, genoemd in artikel 1 onder 18°., van Hongaarsche herkomst, is in Maart 1921, elf jaar oud, voorgoed naar Nederland gekomen. Hij bezocht Nederlandsche scholen en gevoelt zich in Nederland thuis. Aanvankelijk oefende hij het beroep van electro-monteur uit. Thans heeft hij verdiensten door het geven van lessen in de Hongaarsche taal. Aldus heeft hij middelen om, dank zij ook den geldelijken steun van zijn pleegvader, zich voor accountant te bekwamen.

De in artikel 1 onder 19°. genoemde verzoeker is hier te lande geboren uit een vader van Deutsche en een moeder van Nederlandsche herkomst. Hij heeft steeds in Nederland gewoond en genoot een Nederlandsche opvoeding. Zijn kind is eveneens hier te lande geboren. Als mijnwerker voorziet hij in het onderhoud van zich en de zijnen.

De verzoeker, genoemd in artikel 2, is hier te lande geboren als zoon van een Deutschen vader en een moeder van Nederlandsche herkomst. Hij heeft onafgebroken in Nederland gewoond. Hij is gehuwd met een vóór het huwelijk Nederlandsche vrouw, uit welk huwelijk hier te lande vier kinderen zijn geboren. Militairen dienst vervulde hij in het Nederlandsche leger. Als stafmuzikant bij de Koninklijke Militaire Kapel voorziet hij in eigen onderhoud en in dat van zijn gezin.

Het wil den ondergeteekende voorkomen, dat laatstgenoemde verzoeker, met het oog op richtige nakoming van de dienstverplichtingen, voor naturalisatie tot verminderd bedrag in aanmerking mag worden gebracht.

Ten aanzien van allen geldt, dat zij, hetzij omdat zij thans geen nationaliteit hebben, hetzij omdat zij hun nationaliteit door de voorgestelde naturalisatie zullen verliezen, niet een dubbele nationaliteit zullen hebben.

De Minister van Justitie,

C. GOSELING.